KOCAELİ ANSİKLOPEDİSİ

CİLT 1

2023 Kocaeli Büyükşehir Belediyesi, Kültür ve Sosyal İşleri
Dairesi Başkanlığı Yayınları No: 59

@ Copyright 2023 Kocaeli Metropolitan Municipality,
Department of Culture and Social No: 59

Bu kitabın her türlü basım, yayın ve telif hakları
Kocaeli Büyükşehir Belediyesi, Kültür ve Sosyal İşler Dairesi
Başkanlığı'na aittir. Başkanlığın yazılı izni olmadan elektronik,
mekanik ya da diğer yollarla basılamaz, çoğaltılamaz ve dağıtılamaz.
Para ile satılamaz.

All rights reserved. No part of this book may be printed,
reproduced or distributed by any electronic, optical, mechanical
or other means without the written permission of the Kocaeli
Metropolitan Municipality, Department of Culture and Social Affairs.

Tasarım ve Uygulama
Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık A.Ş.

Baskı
Pelikan Basım Matbaa ve Ambalaj Sanayi Tic. Ltd. Şti.
Kayaşehir Mah. Ulubatlı Hasan Cad. Blok 2H Kapı No: 19
34494 Başakşehir / İstanbul
Tel: (0212) 613 79 55
Sertifika No: 40619

ISBN: 978-605-72931-7-6
Takım ISBN: 978-605-72931-6-9

KOCAELİ ANSİKLOPEDİSİ

EDİTÖRLER

Prof. Dr. Haluk SELVİ
Prof. Dr. Muhammed Bilal ÇELİK
Prof. Dr. İbrahim ŞİRİN
Prof. Dr. Levent ATALI

2023

Sahibi
Kocaeli Büyükşehir Belediyesi Adına
Doç. Dr. Tahir BÜYÜKAKIN

Genel Koordinatör
Balamir GÜNDOĞDU

Ansiklopedi Yürütme Kurulu
Prof. Dr. Haluk SELVİ
Prof. Dr. Muhammed Bilal ÇELİK
Prof. Dr. İbrahim ŞİRİN
Prof. Dr. Levent ATALI
Volkan ŞENEL
Raşit FİDAN
Hayriye SÖZER
Adil YILDIRIM

Sekreterya
Nesrin DURAN
Şükriye Göksu HÜLAGÜ

Ansiklopedide yer alan maddelerin bilimsel sorumluluğu yazarlarına aittir.

Bilim ve Danışma Kurulu
Prof. Dr. Azmi ÖZCAN
Prof. Dr. Feridun M. EMECEN
Prof. Dr. Gülfettin ÇELİK
Prof. Dr. Hamza GÜNDOĞDU
Prof. Dr. İdris BOSTAN
Prof. Dr. İlhan ŞAHİN
Prof. Dr. Kemalettin KUZUCU
Prof. Dr. Metin TUNCEL
Prof. Dr. Nermin ERSOY
Prof. Dr. Nevnihal ERDOĞAN
Prof. Dr. Numan AKDOĞAN
Doç. Dr. Fikrettin YAVUZ
Doç. Dr. Gülşen ERDAL
Doç. Dr. Mustafa SARI
Doç. Dr. Şennur KAYA
Dr. Metin ŞENTÜRK
Erdoğan ÖZDEMİR
Feyzullah Yavuz ULUGÜN
Müzeyyen ÜNAL
Recep KANKAL

İçindekiler

TAKDİM • XIII
ÖN SÖZ • XV
3D YAZICI VE TASARIM MERKEZİ • 3
15 TEMMUZ DEMOKRASİ ŞEHİTLERİ ANIT PARKI • 4
27 MAYIS • 5
28 HAZİRAN İLKOKULU • 6
ABDULHALİM ARAS • 11
ABDULLAH KÖKTÜRK • 11
ABDULLAH KÖSEOĞLU • 12
ABDULLAH ŞERİF EFENDİ • 12
ABDULLAH ŞEVKET • 14
ABDURRAHMAN GAZİ • 14
ABDÜLAZİZ • 15
ABDÜLHAMİD II • 17
ABDÜLHAMİD II CAMİİ • 19
ABDÜLLATİF B. SADULLAH EL-KOCAVÎ EL-GEKBÛZEVÎ • 20
ABDÜLMECİD • 21
ABDÜSSELAM BEY • 23
ABDÜSSELAM BEY MAHALLESİ (KEMALPAŞA, TEPECİK) • 24
ABRAHAM MURADYAN VE İZMİT'TE MATBAACILIK • 25
ACISU PARKI • 27
ADALAR ÇARŞISI • 27
ADALET GAZETESİ • 28
ADEM ALİ SARIOĞLU • 28
ADEM GÜL • 29
ADİL ATAN • 30
ADLİYE SARAYI • 30
ADNAN DARENDELİLER • 32
ADNAN FİLİZ • 33
ADNAN SOFUOĞLU • 34
AFET VE ACİL DURUM İL MÜDÜRLÜĞÜ • 35
AFFAN YATMAN • 36
AGÂH EFENDİ • 37
AĞAÇAĞIL CAMİİ • 38
AHÎLİK • 40
AHMED HİLMİ EFENDİ • 41
AHMED MİDHAT EFENDİ • 42
AHMED NECATİ EFENDİ • 43
AHMED NEZİH GALİTEKİN • 44
AHMED AĞA NAMAZGÂHI • 45
ANZAVUR AHMET • 46
AHMET ARKAN • 49
AHMET AYHAN • 50
AHMET EDİP PAŞA • 51
AHMET FAİK ABASIYANIK • 52
AHMET FEVZİ BASIM • 54
AHMET FUAT ÇEVİREN • 55
AHMET GÜNEŞ • 56
AHMET HAKKI TURABİ • 57
AHMET HALUK DURSUN • 58
AHMET HAMDİ DEĞER • 59
AHMET HİKMET ÜÇIŞIK • 61
AHMET İHSAN TOKGÖZ • 62
AHMET KAYNAK • 63
AHMET MÜFİD SANER • 63
AHMET MÜMTAZ SAKA • 64
AHMET NECMETTİN AKTEN • 67
AHMET ÖZHAN / AHMET ŞÜKRÜ KADIÖZ • 67
AHMET PENBEGÜLLÜ • 68
AHMET RİFAT ÖZDEŞ • 70
AHMET SAKIZLI • 70
AHMET SIVACI • 72
AHMET SÜHEYL ÜNVER • 73
AHMET SÜREYYA SOFUOĞLU • 74
AHMET ŞÜKRÜ BAYINDIR • 75
AHMET ŞÜKRÜ OĞUZ • 76
AHMET TAŞÇI • 78
AHMET VEFİK PAŞA • 78
AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER İL MÜDÜRLÜĞÜ • 80
AK ALİ EFENDİ EL-İZMÎDÎ • 81
AKÇA CAMİİ • 82
AKÇA KOCA • 83
AKÇA KOCA ANIT MEZARI • 85
AKÇAKOCA / DERE CAMİİ • 87
AKÇAKOCA MAHALLESİ • 88
AKÇAKOCA NESLİNİN EVKAFI (İLYAS BEY, KADI FAZLULLAH, KUTBÜDDİN ÇELEBİ, MUHYÜDDİN ÇELEBİ) • 90
AKÇAMESCİT MAHALLESİ • 92
AKÇARAY • 93
AKÇAT MEMBA SUYU • 95
AKİF TERZİOĞLU • 95
AKMEŞE • 96
AK YEŞİL SPOR KULÜBÜ • 97
ALAATTİN KURT • 98
ALACA MESCİD / GÜMÜŞLÜOĞLU CAMİİ • 98
ALİ AĞA ÇEŞMESİ • 99
ALİ ÇELİKİZ • 100
ALİ DİKMEN • 101
ALİ HAYDAR KONCA • 102
ALİ HAYDAR ÖZTALAY • 102
ALİ İMAMOĞLU • 104
ALİKAHYA SEMTİ • 104
ALİ KEMAL • 106
ALİ KOÇ DEMİRÖREN • 107
ALİ MEZAR SUYU • 108
ALİ NAMIK ŞENER • 109
ALİ PORTUK (ALİ PERTEK) • 110
ALİ RIZA SİRMEN • 111
ALİ SAİT AKBAYTOĞAN • 112
ALİ SEDAT PEK • 112
ALİ SUAT BEY • 113
ALİ SÜREYYA KALEMCİOĞLU • 114
ALİ ZÜHTÜ EFENDİ • 115

BİSİKLET SPORU • 251
BİTHYNİA KRALLIĞI • 253
BİZİM GAZETE • 255
BİZİMKÖY ENGELLİLER ÜRETİM MERKEZİ • 256
BİZİM ŞEHİR • 257
BİZİM YAKA KOCAELİ • 258
BRISA BRIDGESTONE SABANCI LASTİK SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ • 259
BRİSA MÜZESİ • 260
BUGÜN KOCAELİ • 261
BUĞDAY MEYDANI • 261
BULUTYAN ECZANESİ VE SEROPE BULUTYAN • 263
BURAK DEMİRBOĞA • 264
BURHAN AKÇİN • 264
BURHAN ÇEŞNİ • 265
BURHANETTİN ŞEVKİ TEKER • 265
BURHAN KOÇ • 266
BÜLENT ATASAYAN • 266
BÜNYAMİN AKMAN • 266
BÜYÜK DAVA • 267
BÜYÜK DERBENT • 268
BÜYÜK KOCAELİ • 269
CAHİDE TAMER • 273
CANFEDÂ KETHÜDÂ HÂTUN ÇEŞMESİ • 273
CAN PİŞMANİYE • 274
CELAL KAYA CAN • 275
CEMAL BEY • 276
CEMALETTİN KAFLI • 277
CEMAL TURGAY • 277
CEMAL TÜZÜN • 278
CEMİL YAMAN • 279
CEM TURGAY • 280
CENAP NUH AKSU • 281
CENGİZ KAHRAMAN • 281
CENGİZ KARAÖZ • 282
CENGİZ KESKİNKILIÇ • 282
CENGİZ ÖZDEMİR • 283
CENGİZ TOPEL • 283
CENGİZ TOPEL HAVALİMANI • 285
CEPHANELİK MESİRE ALANI • 286
CEVAT ABBAS GÜRER • 286
CEVAT ADEMOĞLU • 288
CEVAT ÇAPAN • 288
CEVDET ALTUĞ • 289
CEVDET BAĞDAT • 290
CEVDET MORALI • 291
CEVDET YAKUP BAYKAL • 292
CEYHUN ÇELİKTEN • 293
CEZMİ KARTAY • 293
CHARLES DE PEYSSONNEL • 294
CİRBİN ALİ MAĞARASI • 295
CLAUDE FARRÈRE • 296
CUMALİ DURMUŞ • 296
CUMHURİYET PARKI • 297
ÇAĞHAN KIZIL • 303
ÇAKMAKLI ÇEŞME • 303
ÇALÇA ÇORBASI • 304
ÇALIK AHMED PAŞA • 304
ÇALIŞMA VE İŞ KURUMU İL MÜDÜRLÜĞÜ • 305
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK İL MÜDÜRLÜĞÜ • 307
ÇANDI EVLER • 308
ÇARŞI / MARAŞLI / MERKEZ ERKEK İBTİDÂÎ MEKTEBİ • 309
ÇARŞI HAMAMI • 310
ÇARŞI MAHALLESİ / ÇARŞIBAŞI (İZMİT) • 311
ÇAYIROVA • 312
ÇAYIROVA BELEDİYESİ • 315
ÇAYIROVA MEDYASI • 316
ÇAYIROVA TOHUM SERTİFİKASYON TEST MÜDÜRLÜĞÜ • 316
ÇAYIROVA ZİRAAT OKULU • 317
ÇENE ÇARPAN ÇORBASI • 319
ÇENE DAĞI • 320
ÇENEDERE MESİRE ALANI • 321
ÇENE SUYU • 321
ÇERÇİLİ KÖYÜ MAĞARASI • 322
ÇERKES MEHMET EFENDİ / ATALAR CAMİİ • 323
ÇEVRENİN SESİ GAZETESİ • 324
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ İL MÜDÜRLÜĞÜ • 324
ÇİFTLİKLER • 326
ÇINARALTI MEYDANI / KAHVEHANESİ • 329
ÇINARLI (NAMAZGÂHLI) ÇEŞME • 331
ÇINARLIDERE MESİRE ALANI • 332
ÇİROZCULUK • 333
ÇOBAN MUSTAFA PAŞA • 334
ÇOBAN MUSTAFA PAŞA CAMİİ • 335
ÇOBAN MUSTAFA PAŞA VAKFI • 339
ÇOCUK ESİRGEME KURUMU • 342
ÇOCUK OYUNLARI • 344
ÇUHANE 100 ADET ÇINAR AĞACI • 346
ÇUHANE FABRİKA-İ HÜMAYUNU • 346
ÇUKURBAĞ MAHALLESİ • 349
ÇUKURÇEŞME SOKAK • 351
DAIDALOS • 355
DAIDALSOS • 355
DAKİK FABRİKASI • 355
DARICA • 356
DARICA BELEDİYESİ • 362
DARICA CAMİLERİ • 365
DARICA GENÇLERBİRLİĞİ • 368
DARICA (RİTZİON) KALESİ • 370
DARICA KİLİSESİ • 371
DARICA KUŞ CENNETİ / FARUK YALÇIN HAYVANAT BAHÇESİ VE BOTANİK PARKI • 372
DARICA MEDYASI • 373
DARICA MEZARLIKLARI • 375
DARICA RUM OKULU (SKOLLIA RISSION) • 375
DARICA TARİHÎ İTFAİYE BİNASI • 376
DARÜLEYTAM • 378
DEFTERDARLIK • 379
DEĞİRMENDERE • 381
DEĞİRMENDERE ÇINARLARI • 383
DEĞİRMENDERE FINDIĞI • 384
DEĞİRMENDERE MEZARLIĞI • 385
DEĞİŞEN KOCAELİ • 386

riyet (İstiklal) Caddesi o dönemde "Hanlariçi" olarak anılırdı. 19. yüzyılda bu hanların belli başlıları Eski Hamamcı Hanı, Seyyid Osman Ağa Hanı, Bansaroğlu Hanı, Antepli Hanı, Kazıklı Hanı (Kazıkoğlu Hanı), Bozacı Hanı, Bâli Hanı, Kurbanzâde Halil Ağa Hanı, Yamak Emin Muhammet Hanı, Bakizade Mahzeni, Hacı İsmail Ağa Mahzeni, Mehmet Sarı Mahzeni, Mustafa Kara Mahzeni idi. Bunca hanın varlığı Çarşıbaşı'nın tarihsel olarak da önde gelen bir ticari merkez olduğunu kanıtlar. Kentin bu bölgesinde yer alan işyerlerinin zemin katları camlı, dış cepheleri kemerli, çatıları parapetli olurdu. Çarşıyı Müslim olarak da anılan bölge 19. yüzyılda 2 cami, iki fabrika, 11 ev, 9 otel, 3 fırın ve on beş büyük ticarethane ve 200 kadar dükkâna sahipti. Bir dönem yangın geçirmişse de daha sonra eski canlılığını yeniden kazanabilmişti.

Tarihi Çarşıbaşı'nda yer alan en önemli ticari merkezlerden biri Kapanönü olarak adlandırılan iş hanıdır. Geçmişte ağır yüklerin tartılması için gerekli edevata sahip olduğu için bir nevi meyve sebze hali işlevi görmüş, kente giren mallardan bu noktada resim (vergi) alınmıştır. Tarihsel dönemlerde ahşap, iki katlı ve üst katı konut olan evler zaman geçtikçe giderek kâgir evlere dönüşmüşse de mıntıkadaki ticari aktivite hiçbir zaman eksilmemiştir.

Hürriyet (İstiklal) Caddesi'ni içeren Çarşıbaşı (Çarşı Mahallesi) günümüzde de İzmit'in sembol tarihi camii olan Fevziye Camii ve çevresi ve daha da ötesinde Fevziye Caddesi ve Alemdar Caddesi de dâhil olmak üzere güncel alış-verişin en önemli odağı olmaya devam etmektedir. Yine önceki yüzyıllar gibi yapıların giriş katları dükkân ve fakat üst katları o dönemden farklı olarak ikametgâhtan çok büro düzenine sahip işyerleri olmuştur.

1576 yılında Mimar Sinan tarafından Mehmet Bey Camii olarak inşa edilen bugünse Fevziye Camii olarak anılan tarihi yapı başlangıçtan bu yana ticari faaliyetin odağında olmuştur. Banisi Mehmet Bey camiye gelir getirmesi için bir han ve hamam da yaptırmıştır. Mehmet Bey ya da Orta Hamam olarak anılan yapı Fethiye Caddesi üzerindedir. Fethiye Camii kurulduğu tarihten bu yana pek çok defa yıkımlar yaşamışsa da her seferinde ihya edilerek kente kazandırılmıştır. Günümüzde ise son geçirmiş olduğu restorasyonla birlikte İzmit'in en kıymetli tarihi eserlerinden biri olarak nitelikli ve bakımlı bir şekilde ayaktadır ve hizmet görmektedir. Önündeki geniş meydanlık mıntıkaya cazibe katmaktadır. Ayrıca Fevziye Camii çevresi ve mıntıkasında rekreasyon, gezme ve yeme içmeye dair bir hareketlilik de oluşmuştur.

Tren yolunun kaldırılmasından dolayı ortasında geniş bir yürüyüş parkuru ve yeşil alan açılması Hürriyet (İstiklal) Caddesi'ne çağdaş ticari fonksiyonlara daha dönük bir zemin oluşması için olanaklar sağlamaktadır. Son derecede yoğun trafik sorunu ise tüm İzmit kenti gibi Çarşıbaşı'nın da en güncel sorunudur.

KAYNAKÇA
Ahmet Nezih Galitekin, *İzmit Mehmet Bey Nam-ı Diğer Fevziye Camii Şerifi*, Gölcük Belediyesi Kültür Yayınları, İstanbul, 2002; Atilla Çetin, "İzmit'in Tarihi Hanları ve Konakları," *KMİM*, Haziran 2011, S. 7, s. 29; *Evliya Çelebi Seyahatnamesi*, Cilt 1-2, Üçdal Neşriyat, İstanbul, 1986; Hüseyin Erol, *İzmit Esnaf ve Ticaret Tarihi*, İzmit Rotary Kulübü, Sesim Ofset, Kocaeli, 2013; *İller Bankası İmar Planlama ve Yapı Dairesi Reisliği Şehircilik İşleri Müdürlüğü*, *İzmit Analitik Etüdler*, İller Bankası Harita Genel Müdürlüğü Matbaası Döner Sermayesi, Ankara, 1970; Nevnihal Erdoğan, Sonay Ayyıldız, Mehtap Özbayraktar, *İzmit Kent Merkezi Mahalleler- Sokaklar-Mimari Eserler*, Kocaeli Büyükşehir Belediyesi Kültür Yayınları 20, İse Reklam, İstanbul 2011; Rıfat Yüce, *Kocaeli Tarih ve Rehberi*, İstanbul, Demkar Yayınevi, 2007; Şennur Kaya, *Tanzimat'tan Cumhuriyet'e İzmit Kenti*, Kocaeli Büyükşehir Belediyesi Kültür Yayınları 13, Düzey Matbaa Ltd Şti, İstanbul.2009.

Nevnihal ERDOĞAN

ÇAYIROVA

Coğrafya

Kocaeli il merkezinin (İzmit) 59 km batısında, İstanbul sınırında yer alan Çayırova ve Şekerpınar Belediyelerinin birleştirilmesi ve Gebze Belediyesi'nden iki mahallenin eklenmesi ile 2008 yılında oluşturulmuş Kocaeli ilçesidir. Gebze'nin kuzeybatısında Tuzla sınırında yer alan ilçe, İzmit Körfezi'nin kuzey sahillerinden 1 km içeride, denizden 127 m yükseklikte kurulmuştur.

Gebze ilçesinin Merkez bucağına bağlı eski adı Akkilise olan Güzeltepe köyünde, 2 Kasım 1991 tarihinde belediye kurulmuş, bu belediyenin ismi 6 Haziran 1996 tarihinde Bakanlar Kurulu kararıyla «Çayırova» olarak değiştirilmiştir. Yine aynı bucağa bağlı eski adı Merkepli olan Şekerpınar köyünde de 4 Kasım 1998 tarihinde belediye kurulmuştur. Bu iki belediyenin 6 Mart 2008 tarihinde kabul edilen 5747 no.lu kanun ile birleştirilmesiyle ve Gebze Belediyesi'ne bağlı Yenimahalle ve Çayırova Mahallelerinin (D-100 Devlet Karayolunun kuzeyinde kalan kısımlarının) eklenmesiyle Çayırova ilçesi oluşturulmuştur. Şekerpınar Belediyesi'nden 2, Güzeltepe Belediyesi'nden 5 ve Gebze Belediyesi'nden 2 mahallenin katılımıyla 9 mahalleden oluşan Çayırova ilçesi, 29 km^2 alana ve 2020 yılı sonu itibariyle toplam 140.274 kişi nüfusa sahiptir. Kırsal alanı olmayan ilçenin nüfus yoğunluğu 4837 kişi/km^{2}dir. Bugünkü Çayırova Belediyesi'ni, dolayısıyla ilçesini oluşturan mahallelerin toplam nüfusları 2008'de 78.430'idi. Geçen 12 yıllık zaman sürecinde nüfusunu %79 artırmıştır. Yani ortalama her yıl %6,6 oranında nüfusu artmaktadır.

İlçe arazisinin %9'u orman, geri kalanı ise yerleşim ve sanayi alanlarından oluşmaktadır. İlçede sadece 1 dekarda sebze, 2 dekarda da süs bitkisi yetiştirilen toplam 3 dekar tarım arazisi vardır. Çayırova'da 200 kadar sığır, 350 baş koyun ve 170 baş keçi beslenmektedir. Coğrafi konumu nedeni ile büyük bir potansiyele sahip olan Çayırova ilçesi her geçen gün gelişen sanayisinin yanı sıra bankacılık ve lojistik üssü olarak da bilinmektedir. Yapı Kredi Bankacılık Üssü ve Akbank Bankacılık Merkezi'nin yer aldığı ilçede diğer bazı bankaların da merkez kurma girişimleri vardır.

Çayırova ilçesinde sanayi sektöründe gıda, otomotiv ve elektronik sanayi öne çıkmaktadır. Gıda sektöründe Migros, Ülker, Namet, Kent Gıda gibi kuru-

ÇAYIROVA İLÇESİNİN YERLEŞİM ve ULAŞIM HARİTASI

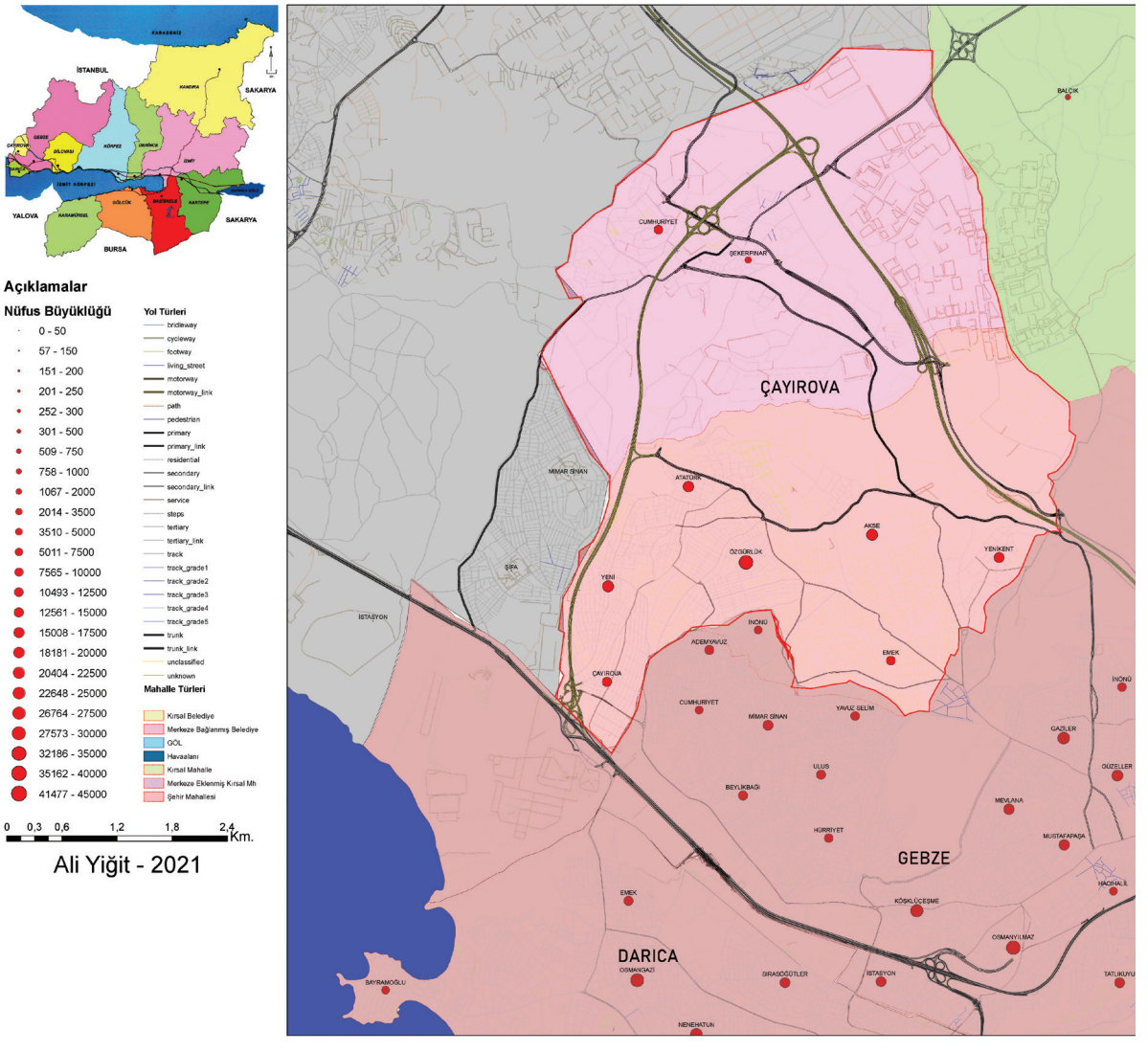

luşlara ait fabrika ve depolama alanları bulunmaktadır. Otomotiv sektöründe Honda, Doğuş, Suzuki, Çelik Motor gibi otomotiv fabrikaları ile Otomotiv Tedarik Sanayi İhtisas OSB'de otomotiv yan sanayi ürünleri üreten kuruluşlar yer almaktadır. Burada 48'i yerli 22'si yabancı 70 firmada toplam 13 bine yakın insan çalışmaktadır. Elektronik sektöründen ise Arçelik, Siemens, Vaillant gibi büyük fabrikalar ilçe sınırları içinde bulunmaktadır. Bu kuruluşların yoğun olarak yer aldığı Şekerpınar kavşağı önemli bir lojistik odak olarak ortaya çıkmaktadır. E-5 kenarındaki sanayi tesisleri ise alandaki temel sanayi aktivitesinin yapıldığı alanlardır. Çayırova Küçük Sanayi Sitesi'nde 68 işyeri bulunaktadır.

İzmit'e 57, Gebze'ye 10, Sabiha Gökçen Havaalanı'na 15 km uzaklıkta bir sanayi şehri olan Çayırova'da, 1481 yılında, Fatih Sultan Mehmet'in sefere giderken mola verip otağını kurduğu ve vefat ettiği yer olan "Hünkâr Çayırı" en önemli tarihi-turistik yerdir. Bugün burada Fatih'in anısına yaptırılan çeşme, köprü ve namazgâh bulunmaktadır. Çayırova ilçesinde, yıllık toplam geceleme sayısı 9 bin kadar olan, 4 yıldızlı konaklama tesisi yer almaktadır.

KAYNAKÇA

Çayırova Mekânsal Gelişim Strateji Çerçevesi, 2010; Kocaeli Büyükşehir Belediyesi, *Kocaeli Turizm Rehberi*, Kocaeli Büyükşehir Belediyesi Basın-Yayın ve Halkla İlişkiler Dairesi Başkanlığı Yayınları, Kocaeli 2010; Kocaeli İl Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü *2020 Faaliyet Raporu; Kocaeli İli Arazi Varlığı*, T.C. Başbakanlık, Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü Yayınları, İl Rapor No: 16, Ankara. 1995; *Kocaeli İli Çayırova İlçesi Durum Raporu*, Gebze Ticaret Odası, 2015; Kocaeli Valiliği İl Çevre ve Orman Müdürlüğü, *Kocaeli İl Çevre Durum Raporu.* Kocaeli Valiliği İl Çevre ve Orman Müdürlüğü, Kocaeli 2009; Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü, *Kocaeli İli Maden ve Enerji Kaynakları. (2020).* Ağustos 12, 2021 tarihinde MTA internet Sitesinden alınmıştır: https://www.mta.gov.tr; *Resmî Gazete*, Sayı 26824, Tarih 22 Mart 2008: 6 Mart 2008 Tarihinde Kabul edilen 5747 No.lu *"Büyükşehir Belediyesi Sınırları İçerisinde İlçe Kurulması Ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun"*; Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) ve Devlet İstatistik Enstitüsü (DİE) Yayınları, Ankara (ilgili yıllara ait nüfus istatistikleri) https://www.tuik.gov.tr/; Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), Merkezi Dağıtım Sistemi (MEDAS), Bitkisel Üretim İstatistikleri veri tabanları, https://biruni.tuik.gov.tr/medas/?locale=tr; Ümit Sergün, *Kocaeli Yarımadası'nda Kırsal Yerleşme*, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayını, İstanbul 1986; Yusuf Dönmez, *Kocaeli Yarımadasının Bitki Coğrafyası*. İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayını, İstanbul 1979.

Ali YİĞİT

YAZAR KURUM VE İLETİŞİM BİLGİLERİ

Abdullah Kahraman	Kocaeli Üniversitesi	abdullah.kahraman@kocaeli.edu.tr
Abdullah Lüleci	Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi	luleciabdullah@gmail.com
Adem Arı	Sakarya Üniversitesi	aari@sakarya.edu.tr
Adnan Sofuoğlu	Hacettepe Üniversitesi	adnans@hacettepe.edu.tr
Ahmet Ekşi	Kocaeli Üniversitesi	ahmet.eksi@kocaeli.edu.tr
Ahmet Kamil Uysal	Araştırmacı/Yazar	kamiluysal41@hotmail.com
Ahmet Yavuzyılmaz	Necmettin Erbakan Üniversitesi	ahmet_yavuzyilmaz@hotmail.com
Ahmet Yüksel	Sivas Cumhuriyet Üniversitesi	ahmetarih@hotmail.com
Akın Deveci	Kocaeli Üniversitesi	akin.deveci@kocaeli.edu.tr
Ali İhsan Engür	Kocaeli Üniversitesi	ali.engur@kocaeli.edu.tr
Ali Kaya	Kocaeli Üniversitesi	ali.kaya@kocaeli.edu.tr
Ali Yeşildal	Kocaeli Büyükşehir Belediyesi	aliyesildal@gmail.com
Ali Yiğit	Bursa Uludağ Üniversitesi	aliyigit@uludag.edu.tr
Alim Alper Cesur	Kocaeli Üniversitesi	alper.cesur@kocaeli.edu.tr
Alparslan Arslan	Kocaeli Büyükşehir Belediyesi	arslan_6141@hotmail.com
Alper Başer	Afyon Kocatepe Üniversitesi	baseralperhidayet@gmail.com
Arzu Serpil Arslan	Kocaeli Üniversitesi	aarslan@kocaeli.edu.tr
Aslıhan Akpınar	Kocaeli Üniversitesi	aslihan.akpinar@kocaeli.edu.tr
Aybike Özel	Kocaeli Üniversitesi	aybike.pelenk@kocaeli.edu.tr
Ayhan Orhan	Kocaeli Üniversitesi	aorhan@kocaeli.edu.tr
Ayhan Yüksel	Araştırmacı/Yazar	sunkur28@gmail.com
Aysel Çetinkaya	Kocaeli Üniversitesi	aysel.cetinkaya@kocaeli.edu.tr
Ayşegül Komsuoğlu Çıtıpıtıoğlu	İstanbul Üniversitesi	sezer.komsuoglu@yok.gov.tr
Ayşegül Yılmaz	Kocaeli Üniversitesi	aysegul0841@gmail.com
Bahadır Bozdağ	Bozdağ Mimarlık Dekorasyon Ltd.Şti.	bahadirbozdag@gmail.com
Barış Ateş	Milli Hakimiyet Medya	millihakimiyet41@gmail.com
Behçet Kemal Yeşilbursa	Bursa Uludağ Üniversitesi	behcetyesilbursa@yahoo.com
Bilal Tunç	Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi	btunc@agri.edu.tr
Bilsen Bilgili	Kocaeli Üniversitesi	bilsen.bilgili@kocaeli.edu.tr
Biray Çakmak	Uşak Üniversitesi	biray.cakmak@usak.edu.tr
Bora Yenihan	Kocaeli Üniversitesi	bora.yenihan@kocaeli.edu.tr
Burak Aslanmirza	Kocaeli Üniversitesi	burakaslanmirza@gmail.com
Burak Demir	Sanat Tarihçisi	burakdemir2014@gmail.com
Burcu Kurt	İstanbul Teknik Üniversitesi	burcukurt@itu.edu.tr
Burhan Sayılır	Anadolu Üniversitesi	burhansayilir@anadolu.edu.tr
Bülent Cırık	Dumlupınar Üniversitesi	bulent.cirik@dpu.edu.tr
Bülent Coşkun	Emekli Öğretim Üyesi	bulentcoskun@gmail.com
Büşra Savaş	Kocaeli Üniversitesi	busrasavas0a0@gmail.com
Cemil Öztürk	Marmara Üniversitesi	cemilozturk2012@gmail.com
Cengiz Akgün	Kocaeli Kent Gazetesi	cengzakgun@gmail.com
Cengiz Keskin	Kırklareli Üniversitesi	cengizkeskin@sakarya.edu.tr
Ceyhun Konak	Kocaeli Üniversitesi	ceykonak@gmail.com
Çiğdem Külçür	Kocaeli Üniversitesi	cigdemkulcur@gmail.com
Deniz Demirarslan	Kocaeli Üniversitesi	denizd@koceli.edu.tr
Deniz Özay	Kocaeli Üniversitesi	ozaydenizozay@gmail.com
Dilara Bahçalı	Kocaeli Üniversitesi	dilarabahcali@gmail.com